

DRINGENDE WAARSCHUWING. Belangrijke versterkingen van de "Sicherheitsdienst" zijn in Nederland aangekomen. Ondergrondse groepen in Nederland worden gewaarschuwd om op hun hoede te zijn.

Maastricht is bevrijd. Naar aanleiding hiervan gaf Radio-Oranje gisteravond een reportage van den oorlogsverslaggever van het A.N.P., welke hieronder vrij is weergegeven.

"Van Alkmaar begint de victorie", zo weerklonk het 370 jaar geleden allerwege in de Nederlanden. "Van Maastricht begint de bevrijding", is de roep die thans door geheel Nederland gaat. Na een bezetting van 4 jaren, 4 maanden en 4 dagen begroette de bevolking van Limburg's hoofdstad de Yankes met tranen van vreugde en een laaiend enthousiasme. De stad was één vlaggenzee en ging volkomen schuil achter de oranjekleur: Meisjes droegen oranje rokken mannen oranje sjerpen. De wegen waren vol fietsen, met oranje versierd als in een bloemenworso. Op het Vrijthof riep een duizendkoppige menigte om de paar seconden: "Leve Willemien". Jongens hadden hun padvinderscostuum, meisjes hun graaluniform weer aangetrokken, militairen en marechaussees verschenen weer in hun vooroorlogs tenue. Achter al deze vreugde was echter, hoewel er totaal door overschaduwd, nog de vermoeidheid na de dagenlange spanning te lezen op de gezichten van hen die zich nog steeds niet volledig konden realiseren dat aan al de bezettingellende nu voorgoed een einde was gekomen. In Wijk, op de rechteroever van de Maas, sprak ik met een arbeider die gedurende de laatste maanden Engels had geleerd. Hij bedankte mij in deze taal, tot hij bemerkte dat hij een Nederlander voor zich had. Onmiddellijk werden wij --een luitenant van de Prinses-Irene-brigade en ik-- door een groep van enkele honderden personen, die ons tijdens het korte gesprek was gaan omringen, op de schouders genomen. In het eveneens bevrijde Eysden vroeg men alsmaar wanneer de Hollandse soldaten nu zouden komen en hoe zij het in Normandië hadden gehad. Uit alles bleek dat de brigade zeer populair was en men er alles van wilde weten. Honderden handen heb ik geschud en voortdurend hoorden wij: "Goddank dat jullie er zijn". Ik werd bestormd met tal van vragen: Hoe het ging met de Koningin, of H.M. spoedig naar Nederland kwam en of zij dan eerst de steden zou bezoeken die nu al van den vijand zijn bevrijd. Deze steden, Eysden en Maastricht, hebben direct na de verdrijving van de Duitsers aan H.M. de Koningin en President Roosevelt telegrammen gezonden met ongeveer de volgende inhoud:

Aan H.M. Wilhelmina, Koningin der Nederlanden, Londen.

De inwoners van Eysden en Maastricht, de eerst bevrijde steden in Nederland, geven uitdrukking aan hun gevoelens van dankbaarheid en betuigen U hun onwankelbare trouw. Zij hopen spoedig in de gelegenheid te zijn op een meer directe wijze hun gevoelens te kunnen laten blijken.

Aan President Roosevelt, Witte Huis, Washington.

Op het uur der bevrijding brengen de burgers van Eysden en Maastricht, de eertse bevrijde steden op Nederlands gebied, hulde aan de Amerikaanse troepen en zij danken U voor dit grootse ogenblik waarop zo lang is gewacht.

Ik sprak ook met verschillende ondergrondse strijders wier namen om redenen van veiligheid nog niet genoemd kunnen worden. Op alle terreinen hadden hun werkzaamheden zich bewogen: Overnemen en verspreiden van de door de Londense radio uitgezonden berichten, financiële steun aan onderduikers, het voort helpen van geallieerde vliegers e.d. Deze dappere burgers vormen wel een scherp contrast met de N.S.B.-ers die nu op hun beurt uit de maatschappij zijn en worden verwijderd, en grondig! Velen, hoewel het meestal slechts de lagere goden zijn --de leiders hebben er wel voor gezorgd zich, zij het dan ook voorlopig, in veiligheid te brengen-- bevinden zich al achter de tralies, de betrokken vrouwen met kaalgeschoren hoofden of zo geknipt dat er alleen een hakenkruis van haar op hun hoofd is achtergebleven. Om strijd trachten zij zich nu vrij te pleiten, de mannen door te beweren dat zij slechts om voor de ondergrondse beweging te kunnen spionneren, lid van de N.S.B. zijn geworden, de vrouwen door te betuigen dat zij nooit één Duitser in huis hebben gehad! Zij mogen evhter blij zijn dat ze zijn opgepakt, want wat anders hun lot zou worden, valt niet moeilijk te raden. Intussen is de orde geen moment verstoord. De N.S.B.-burgermeester, bijgenaamd "Zatte Louieke" was 10

dagen geleden al gevlucht en reeds is er een beroep gedaan op denⁱⁿ 1941 afgetreden magistraat om zijn ambt weer te aanvaarden. Ook de Nazi-pers is verdwenen en i.p.v. het tot nu toe verschijnende dagblad en op de persen daarvan is het 1ste nummer gedrukt van een voorlopige courant met als titel "Mededelingen". Voor het Electriciteitsgebouw zag ik ex-minister Prof. Gellissen die een gewichtige taak had vervuld door belangrijke zaken aan den vijand te onttrekken en te begraven, zaken die nu weer voor de dag zullen worden gehaald om alléén ten bate van het Nederlandse volk te worden gebruikt. Een Duits centrum was al door de patriotten overgenomen en de swastikavlag vervangen door de oranjewimpel. Zo worden de uiterlijke kentekenen van de bezetting snel opgeruimd, maar nog blijven er vele van de geslagen wonden: De gijzelaars over wier verblijfplaats en lot men in het onzekere verkeert, het ontbrekende element in de mensenmassa's: de mannelijke jeugd, enz. Hun afwezigheid wordt echter gedeeltelijk vergoed door de enorme geestdrift van de 16-18jarige jongens, die allen slechts één wens koesteren en daar geheel van vervuld zijn: Inlijving in de Prinses-Irene-brigade of anders in het Nederlandse leger en strijden voor de bevrijding van Indië. Dit was wel een van de meest bemoedigende indrukken van mijn bezoek aan Maastricht, indrukken die tezamen het onvergetelijke beeld vormen van de stad waar de bevrijding van Nederland begon.

Antwoord van H.M. de Koningin op het door de inwoners van Maastricht en Bysden aan haar gezonden telegram: Koningin zeer erkentelijk voor de Haar gezonden boodschap. Zij wenst deze 2 Nederlandse gemeenten geluk en deelt hun vreugde van heler harte.

LAATSTE NIEUWS. Westen. In Brest beginnen de Duitsers zich in kleine groepen over te geven. Boulogne, Calais en Duinkerken, waarin zich Duitse garnizoenen ter sterkte van resp. 7500, 5000 en 10000 man bevinden, worden steeds nauwer omsingeld. Canadese troepen zijn nu op 6 punten het Leopoldkanaal overgestoken en zijn over een vrij aanzienlijke afstand nog slechts weinige km. van Zeeuws-Vlaanderen verwijderd. Het 2de Britse leger heeft thans 2 bruggenhoofden over het Kempens (Schelde-Maas-) kanaal stevig in handen, 1 ten N. van Geel en 1 ten Z. van Valkenswaard. Na de verovering van Maastricht rukken de Amer. op in O. richting, naar Aken. Deze stad is zo goed als omsingeld. O.m. is Stolberg, 10 km. O. van Aken veroverd. Het 1ste Amer. leger heeft nu tussen Aken en Trier overal de Duitse grens bereikt of achter zich gelaten, terwijl het op 3 plaatsen: bij Aken, Prüm en Trier, al tamelijk grote bressen in de Siegfried-linie heeft geslagen en tot 20 km. in Duitsland is doorgedrongen. De vijand vecht verbeterd maar hij heeft slechts de beschikking over veteranen uit de vorige wereldoorlog en schooljongens die niet geoefend zijn en met oude Duitse, Franse, Poolse en Tsjechische tanks, antitankwapens en artillerie moeten strijden. Het 3de Amer. leger heeft Thionville (Diedenhofen), Charmes, Nancy en Epinal bezet en Lunéville bereikt. Ook staat het aan beide zijden van Metz en door deze successen nadert het eveneens de Siegfried-linie, heeft die bij Thionville zelfs al bereikt. Het geallieerde 7de leger is verder opgerukt ten N. van Vesoul (waardoor een nauwer contact met het 3de leger is tot stand gekomen) en in de richting van Belfort. Bij deze laatste opmars ondervindt het hevige tegenstand. - De Duitse kanonnen bij Kaap Gris Nez, waar de geall. nog enkele km. van zijn verwijderd, vuren hun laatste granaten af op Dover en omstreken. - Bombardementen op de aanvoerwegen naar de Westwall duren voort.

Oosten. Tussen Praga en de Narew opmars naar de Weichsel. Russische vlt. hebben voedsel en wapenen uitgeworpen boven Warschau, waar de Duitsers de tegenstand der Polen nog steeds niet hebben weten te breken. In Z.-Polen, ten Z. van Sanok, nieuwe terreinwinst in de richting van de Tsjecho-Slow. grens; Lesko en Bokowsko hier bezet. In Zevenburgen heeft aanval vanuit Odorhei in N. richting (naar de boven-Muresul (-Maros)) geleid tot de inname van Toplitz, Szavata en 40 andere plaatsen. Zuiden. Snellere vooruitgang bij de Adriat. Zee: Coriano en San Lorenzo veroverd, vliegveld van Rimini bezet en bruggenhoofd over de Marano sterk uitgebreid. N. en N.W. van Florence zware gevechten in de Gothen-linie. Finland. De grotendeels in Midden-Finland gestationeerde 9 Duitse divisies in Finl. hebben het land niet verlaten, waarvoor hun door de Finse regering tot de 15de Sept. de tijd was gegeven. Zij zullen nu door de Finnen, met steun van de Russen worden ontwapend. - Vanuit Estland hebben D. aanval gedaan op het Finse eiland Hogland. Zijn teruggeslagen en verloren 700 gevangenen en 10 schepen. Finse oorlogsverklaring aan Duitsland aanstaande? Verre Oosten. 173 Jap. schepen vern. of besch. en 501 Jap. vlt. vern. bij bomb. op Palau-eil. Luchtfront. Gisternacht geall. bomb. op vliegv. bij Athene. Russische aanval op Boedapest. Vannacht Kiel zwaar gebomb. Mosquitoes naar Berlijn.